

Tervehdys Lahdesta

TEKSTI JA KUVAT:

Sanna Kejonen,

apulaisosastonhoitaja,

Lastenneurologian yksikkö, PHHYKY, Lahti

Olemme eläneet poikkeuksellisia aikoja viime keväästä asti, mikä on väistämättä näkynyt myös hoitotyön tekemisessä lastenneurologialla. Kaikesta huolimatta olemme tehneet lastenneurologista hoitotyötä ilolla ja niin hyvin kuin olemme pystyneet. Olemme myös oppineet arvostamaan erityisesti sitä, että saamme tehdä työtämme niiden tuttujen rutiinien mukaisesti mihin olemme tottuneet. Tällaisia mietteitä meillä on nyt syksyn korvalla.

Konnien matkassa

Päijät-Hämeen keskussairaalaan Lastenneurologian yksikkö on perustettu vuonna 1987. Toiminnan alkaessa työryhmään kuului yksi lastenneurologi, sairaanhoitaja, lääkintävoimistelija, puheterapeutti ja sosiaalityöntekijä. Toiminta on vuosien varrella laajentunut ja henkilöstö lisääntynyt. Tällä hetkellä meillä toimii ajanvarauspoliklinikka sekä lastenneurologian osasto. Yksikkömme tunnuksena on ollut alusta asti kilpikonna, josta tulee myös nimitys konna.

Osaston lattialla on seikkailut kilpikonna vuodesta 1998, jolloin osastomme avattiin.

Konnaksi me yksikössä työskentelevät kutsumekin itseämme pilke silmäkulmassa.

Moniammatillinen työryhmämme

Yksikössämme on mukava porukka eri ammattiryhmien edustajia tekemässä työtä Päijät-Hämeessä asuvien erityisen ihanien lasten ja nuorten parissa. Vuonna 2019 lähetteitä saapui yksikköömme 698. Hoitotyön puolelta poliklinikallamme työskentelee apulaisosastonhoitaja, kaksi asiantuntijasairaanhoitajaa sekä ajanvaraaja. Apulaisosastonhoitajan työstä 80 % on hoitotyötä. Osastolla työskentelee kolme sairaanhoitajaa. Osastonhoitaja on yhteinen vastasyntyneiden teho- ja tarkkailuosaston kanssa, hänen työnsä on hallinnollista. Lisäksi työ- ▶

Kuvassa vasemmalta oikealle: sh Tia Vainio, sh-opiskelija Simi Saares, asiantuntijasairaanhoitaja Katja Lamberg, sh Satu Savolainen ja aoh Sanna Kejonen.

ryhmään kuuluu kaksi lastenneurologia, joista toinen toimii osastolla, sekä kaksi erikoistuvaa lääkäriä. Psykologeja on kolme, toimintaterapeutteja kaksi, puheterapeutteja kaksi, fysioterapeutteja kolme ja kuntoutusohjaajia kaksi. Lisäksi on yksi sosiaalityöntekijä ja sihteeri.

Sairaanhoitajan työpäivä osastolla

Päiväosastollamme on käytössä omahoitajajärjestelmä. Osastolla tutkitaan pääasiassa alle kouluikäisiä lapsia sekä apuvälineitä

käytettäviä alle 16-vuotiaita lapsia. Omahoitaja kulkee lapsen ja vanhempien rinnalla osastoviikon ajan sekä on tiiviissä yhteistyössä moniammatillisen työryhmän kanssa.

Hoitotyö koostuu lapsen monipuolisesta havainnoimisesta. Sairaanhoitaja havainnoi millaiset päivittäistaidot (ruokailu, pesut, wc-aidot, pukeminen) lapsella on. Lisäksi tarkkaillaan vuorovaikutusta, kommunikointia, leikkitaitoja sekä lapsen käyttäytymis-

tä. Iso ja tärkeä osa hoitotyötä on vanhempien ohjaaminen ja tukeminen. Kuvien ja viittominen opastaminen ja käyttäminen arjen tilanteissa sekä apuvälineiden käytön ohjaaminen ovat sairaanhoitajan perustyötä. Tähän kuuluvat myös perushoito, kasvun seuranta, kuulon ja näön tutkiminen sekä toimenpiteisiin valmistelu. Osastoviikon päätteeksi omahoitaja osallistuu kuntoutuskokoukseen, jossa lasta tavannut moniammatillinen työryhmä kokoontuu ja kertoo omista havainnoistaan sekä tutkimustuloksistaan. Näiden pohjalta lapselle laaditaan kuntoutussuunnitelma. Vanhemmat ja lapsi osallistuvat kuntoutussuunnitelman laadintaan pitkin viikkoa. Vanhemmat tuntevat lapsensa, tuovat hänen vahvuuksiaan ja haasteitaan esille. Vanhempien haastattelun ja lapsen leikin kautta nostetaan kuntoutussuunnitelmaan tavoitteita, jotka täydentyvät viikon kuluessa. Vanhemmat toimivat usein lapsen äänenä ja leikin avulla lapsi pystyy tuomaan esille sen, mitkä ovat hänelle mieluisimmat keinot oppia ja mistä hän tykkää.

Osastojakson viimeisenä päivänä lasta tavannet työntekijät käyvät vanhempien kanssa palautekeskustelun, jossa kuntoutussuunnitelmaa käydään läpi vanhempien kanssa. Viimeinen päivä on odotettu ja toisinaan kovin raskas van-

Osastolla lapsilla on päivittäin lastenryhmä, jossa leikitään, lauletaan ja soitetaan.

hemmille, jolloin sairaanhoitaja kuulostelee vanhempien tunnelmia, kertailee palautetta ja on vanhempien tukena. Toisinaan vanhemmille vielä soitellaan seuraavalla viikolla ja kysellään miten he jaksavat sekä miten ovat pystyneet tietoa käsittelemään.

Sairaanhoitajan työpäivä poliklinikalla

Yksikössämme toimii ajanvarauspoliklinikka, johon lapset ja nuoret ohjautuvat lääkärin läheteellä. Sairaanhoitajan työ poliklinikalla on lääkäriellä käyvien potilaiden vastaanottoa ja ohjausta, omien vastaanottojen pitämistä, koulu- ja päiväkotikäyntejä sekä puheli-

”Äiti onko pakko lähteä jo pois?”

Pienen pojan suusta kuultua osastolla.

Leikin avulla lapsi ilmaisee mistä juuri hän pitää.

messa tapahtuvaa ohjausta. Lapsen tullessa lääkärille hänelle on varattu alkuun hoitajan haastattelu. Vastaanoton jälkeen lapsi ja vanhemmat tulevat vielä takaisin sairaanhoitajan luokse, jolloin käydään vastaanotolla tulleet asiat läpi. Näitä ovat esimerkiksi lääkkehoidon ohjaus ja jatkokäyntien varaaminen sekä keskustelu siitä, miten lapsi ja vanhemmat ovat itse ymmärtäneet asiat, joita lääkärin vastaanotolla on puhuttu ja millaisia ajatuksia ne heissä herättivät.

Sairaanhoitajien omilla vastaanotoilla käyvät epilepsiaa, päänsärkyä ja migreeniä sairastavat sekä tarkkaavaisuushäiriöön psykostimulanttilääkitystä käyttävät lapset ja nuoret. Sairaanhoitajan vastaanotolla kävi 1397 asiakasta vuonna 2019. Työhön kuuluu hoidon ohjausta ja neuvontaa. Keskeisinä osa-alueina on lääkehoidon ohjaus, terveydenedistäminen

ja tukeminen sekä vanhemmuuden tukeminen. Sairaanhoitajat toimivat myös alueellisena lastenneurologisen hoitotyön asiantuntijatahona. Alueellisten koulutusten suunnittelu ja toteuttaminen on osa työtä.

Tulevaisuuden unelmia

Päijät-Hämeen keskussairaalassa on parhaillaan menossa uuden sairaalan rakentaminen. Tällä hetkellä rakennetaan uudisrakennuksen ensimmäistä osaa, johon yksikkömme ei vielä kuulu. Uudisrakennuksen ensimmäisen osan on tarkoitus valmistua vuonna 2022. Tämän jälkeen alkaa rakennusvaiheen seuraava osa, johon valmistuu myös meidän uusi yksikkömme. Unelmointi uusista tiloista on aloitettu ja tutustuminen toisiin sairaaloihin käynnistynyt. Nykyiset tilamme alkavat olla ahtaat kasvaneelle työryhmälle. Työryhmämme on päässyt suunnitteluvaiheessa alkuun, unelmia ja toiveita on laitettu ylös. Tunnelmat ovat odottavat ja toiveikkaat uuden edessä. ■

Ruoka-alustan kuvista ehkä tärkein: vaihtoehto "jotain muuta".